

מפגש שיח סביב תכניות חברה משותפת בצל המלחמה, 18.12.2023

המשתתפים: יניב קוסביצקי (שער שיוויין), אלעד רוט (מרכזי הטניס והחינוך), מישל קפלן גרין (משמר הצלה ימי), נאיל עבד אלגאפר (העמותה לקידום הספורט המשותף – ג'לג'וליה), אלון ליאל (העמותה לקידום הספורט המשותף – מבשרת-אבו גוש), סיון שפר (מאמנט), קירה מרקס (משמר הצלה ימי), כרים ברהום (יוניפלי), לי ווילסון (פרדי קריבין), ריהאם סרייה (פרדי קריבין), הילי ארנסט (הגל שלי), מקס מוס (סקוושבנד), דובי שוורץ (Allmap), חאזם אבו קוידר (בודו למען השלום).

דני חכים, הילה גבאי, ספי שלם, טלי סירי – SSI – קרן עזריאלי.

פעילות הארגונים כיום:

כל הארגונים הפועלים בתחום החברה המשותפת בפרט, ואלו הפועלות עם ערבים בכלל, נפגעו ו/או שינו את אופן פעילותם מאז פרוץ המלחמה. ניתן לחלק את נפח הפעילות שלהם כיום לשלוש קטגוריות כלליות:

קטגוריות הפעילות כיום	מי בקטגוריה	הגורמים למצב ואפשרויות להמשך
ארגונים אשר עיקר פעילותם לא נפגעה והרוב המכריע של משתתפיהן היהודים והערבים מגיעים לפעילויות משותפות.	לרוב קבוצות תחרותיות, בהן אין למשתתפים אלטרנטיבה אחרת אם ברצונם להשאר במסגרת התחרותית. בנוסף לכך, יש סיכוי רב יותר שקבוצה שפעילה במשך תקופה ארוכה, ובה קיים אמון רב בין המשתתפים, הוריהם והצוות, תמשיך לפעול.	חשוב לציין שגם בקרב הקבוצות שלכאורה פחות נפגעו הייתה למלחמה השפעה רבה שמתבטאת במתיחות רבה יותר בקרב המשתתפים או אף רצון של חלקם (בייחוד הערבים) לעזוב את הקבוצה לטובת קבוצה הומוגנית.
ארגונים אשר המשיכו את פעילותם הן בקרב היהודים והן בקרב הערבים, אבל עושים זאת בקבוצות נפרדות, כרגע ללא חיבור בין המגזרים.	ארגונים בהם מראש הפעילות מיועדת לפעול כקבוצות נפרדות המתחברות מעת לעת. בתוך הקטגוריה הזו ישנם גם ארגונים בהם בערים המעורבות יש לחץ של ההורים שלא לשלב בין יהודים וערבים ולכן קבוצות מעורבות הופרדו.	מרבית הארגונים בקטגוריה הזו מתכננים להחזיר את המרכיב המשותף מיד כשהמצב יאפשר זאת, כאשר חלקם כבר קבעו מועד יעד לכך.
ארגונים אשר צמצמו משמעותית את הפעילות שלהם עם החברה הערבית.	מדובר במיעוט מבין הארגונים, לרוב מי שמרבית פעילותם היא בחברה הערבית.	לרוב הסיבות הן חשש הדדי להכנס לישובים או אי הסכמה של יושבים יהודים לארח את הפעילות במגרשים שלהם, כפי שהיה נהוג טרם המלחמה.

הגורמים שהביאו למצב וחסימים מרכזיים:

חסי לקיום פעילות משותפת	פתרונות אפשריים
מחסור אקוטי במאמנים ערבים בקרב מרבית הארגונים, אשר מקשה במיוחד כיום, שכן מאמנים יהודים רבים חוששים להכנס לכפרים ערביים. חלק מהמחסור הזה נגרם עקב כך שקורסי המאמנים ומבחי ההסמכה נערכים בעברית בלבד.	מתן דגש רב יותר על הרחבת מאגר המאמנים הערבים. פתרונות לסיוע למאמנים ערבים בקורסים ומבחי ההסמכה, הן ברמה הפרטנית והן ברמה המערכתית (המשך בדיקה על ידי SSI בנוגע לאפשרויות פעולה).
חשש בקרב הורים לשלוח את ילדיהם לפעילות משותפת (לרוב הילדים פחות חוששים).	שיתוף תמונות וחוויות חיוביות מהמפגשים המשותפים, הן באופן פרטי להורים והן בפלטפורמות דיגיטליות. כל חוויה משותפת חיובית מאפשרת לשבור את "מעגל ההימנעות" (פירוט בהמשך). שיחות אישיות עם הורים לגבי חששותיהם.
מחסור במתקנים מתאימים, שכן יהודים רבים חוששים להכנס לכפרים ערבים ומועצות יהודיות שבעבר ארחו קבוצות משותפות מסרבות כיום לארח פעילות בהשתתפות ערבים.	חיפוש מגרשים ניטרליים יותר אשר בהם יפוג חלק גדול מהחשש. יש גם בכך בעייתיות שכן שכירת מגרש היא עסק יקר.
גם בשגרה הורים ערבים רבים מתקשים לשלם עבור הפעילות, קושי שהתגבר משמעותית מתחילת המלחמה בשל הלחץ הכלכלי המוגבר שחווה מרבית הציבור הערבי. לכך מצטרף לחץ של הורים יהודים שהמחיר יהיה שווה לכל המשתתפים.	סבסוד של פעילות המשתתפים הערבים על ידי גיוס תרומות ותמיכות חיצוניות לשם כך. על מנת "להסביר" את המחיר המסובסד לערבים ניתן לבנות מבחי תמיכה קבועים על פי רמת הכנסה, ללא קשר ליהודים/ערבים.

שאלת אופי הפעילות החינוכית שסביב הספורט

מספר משתתפים העלו את האפשרות שקיימות עדויות רבות לכך שפעילות ספורטיבית משותפת לכשעצמה אינה מספיקה על מנת לשנות תפיסות וגישות מצד המשתתפים והקהילה בטווח הארוך. לשם כך דרושה פעילות חברתית והתערבות משמעותית, כגון מעגלי שיח, עיבוד רגשי וכו'. מאידך, ישנם ארגונים אשר חוששים מאוד מכך, שכן הם מרגישים שגם כך הם הולכים על קרח דק וכל שיחה כזו עלולה להיות דווקא מה שיפגע בקבוצה המשותפת.

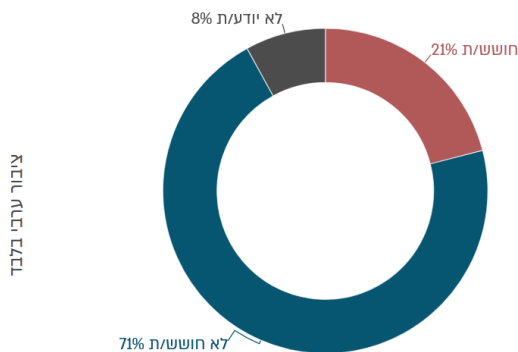
המלצות לפעולה בתחום זה:

1. התמקדות בשיח שאינו נוגע ישירות לקונפליקט בין הקבוצות אלא שאלות כלליות יותר, שהתשובות עליהן יובילו את החניכים לחשיבה המיוחלת.
2. שימוש בכלים חינוכיים שמציעים ארגונים שונים, לדוגמה [מרכז אקורד](#).

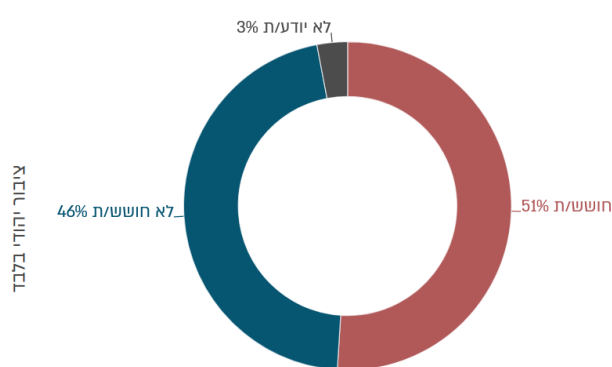
נתונים רלוונטיים מסקרים ומחקרים אודות המצב בין יהודים וערבים כיום

במהלך המפגש הצגנו נתונים ממספר מחקרים וסקרים המסבירים את המצב הרלוונטי עבורנו ביחסי יהודים-ערבים לאור המלחמה. חשוב להתחשב בנתונים אלו בבואנו לעסוק בסוגיות הבערות בתחום זה.

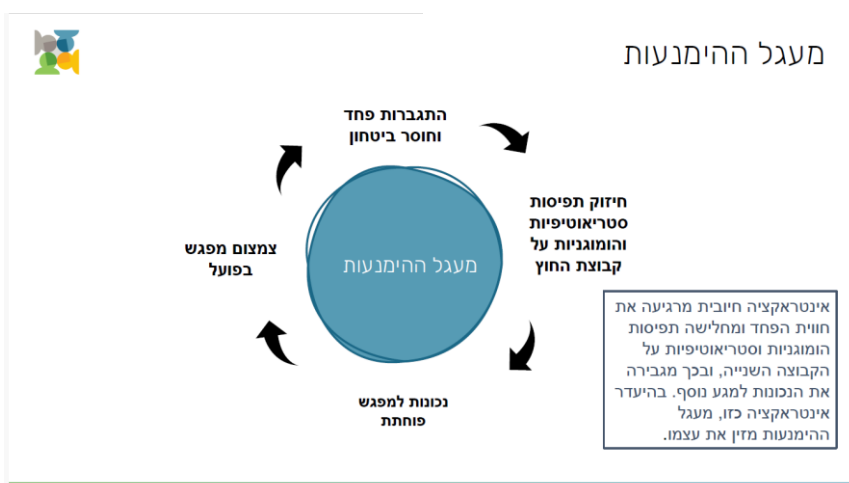
להלן מספר דוגמאות:

תרשים 5. האם אתה/חוששת או לא חוששת מפגיעה בך ובמשפחתך מצד יהודים אזרחי ישראל?

תרשים 4. האם אתה/חוששת או לא חוששת מפגיעה בך ובמשפחתך מצד ערבים אזרחי ישראל?

ניתן לצפות בנתונים המלאים בקישורים האלו:

[מרכז אקורד](#) | [המכון למחקרי ביטחון לאומי](#) | [מרכז דיין ללימודי המזרח התיכון](#)

בסיום המפגש סיכמנו כי הפורום שבו נפגשנו חשוב ומועיל ובתוך SSI נבחן כיצד ניתן להמשיך בפעילות. אנו מעודדים את הארגונים לבחון באופן קבוע דרכי פעולה מתאימות המיושמות ע"י ארגונים אחרים.